

Szekér Nóra

A Rákosi-korszak diktatúrája

1945-ben, a második világháború végével Magyarországon megkezdődött az újjáépítés. Kezdetben a politikai rendszer a jaltai megállapodások értelmében a demokrácia szabályai szerint épült fel. A szabad választásokon nagy fölényrel győzelmet arató Független Kisgazdapárt vezetésével koalíciós kormány alakult, amely – a parlamentáris demokrácia játékszabályainak megfelelően – a többpárti parlamentnek volt felelős. Még ha a szovjet katonai és hatalmi jelenlét számos formában érezte is a hatását, a rendszer demokratikus jellegét – legalábbis formálisan – tiszteletben tartotta.

A párizsi békeszerződés értelmében a szovjet hadsereg nem vonult ki Magyarországról, és minden demokratikus ígéret ellenére a Szovjetunió egyértelműen saját érdekszférájaként kezelte a kialakuló szovjet blokkba tartozó országokat. 1947-től kezdődően, a hidegháború elmélyülésével a szovjet akarat alárendeltségében működő kommunista párt megkezdte a rendszer demokratikus vonásaival való végleges leszámolást, és az irányítása alatt működő diktatúra kiépítését. 1949-re létrejött az a pártállami rendszer, ahol minden hatalom az állampárt kezében van. A Magyar Dolgozók Pártja néven ezt az egyeduralkodó tényezőt Rákosi Mátyás irányította. Az ő személye erősen meghatározta a nevével fémjelzett diktatúra jellegét. Féktelen terrorral félemlítette meg az egész magyar társadalmat. Konceptiós perekkel, kitelepítéssel, internálással likvidálta a közéletből a veszélyesnek minősített személyeket. A korszakban alig létezett olyan család, amelyik ne lett volna érintett az üldöztetésekben.

Az előadás bemutatja, ki volt valójában Rákosi Mátyás; milyen szerepet játszott a kegyetlen terrorban a hírhedt politikai rendőrség; mit jelentett a kommunizmus, a marxizmus, és osztályharc ideológiája, amelynek jegyében a diktatúrát működtették; hogyan ért véget Rákosi Mátyás rossz emlékü országlása.